Overzicht Wetgeving fysieke leefomgeving Bonaire, Sint Eustatius en Saba

Hierbij ontvangt u een overzicht van wetgevingsinitiatieven met betrekking tot de fysieke leefomgeving van Bonaire, Sint Eustatius en Saba waar het kabinet momenteel aan werkt.

	Wetsvoorstel	***Toelichting***	***Stand van zaken***	***Ministerie***
1.	**Regeling bijzondere uitkering woningbouw en mobiliteit Caribisch Nederland**	Voor Bonaire, Sint Eustatius en Saba is een aparte regeling nodig om de vorig jaar toegekende middelen in woningbouw en mobiliteit uit te kunnen keren aan de BES-eilanden. Het doel van deze regeling is, in lijn met de regeling woningbouw en mobiliteit, het financieel ondersteunen van de realisatie van de benodigde (bovenplanse) infrastructurele voorzieningen, zodat woningbouwlocaties goed bereikbaar en ontsloten worden.	Op dit moment wordt de regeling door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) opgesteld.	IenW-DGMO
Fysieke leefomgeving – Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening				
2.	**Woningwet BES**	Met het wetsvoorstel kunnen woningstichtingen een aanvraag doen om toegelaten instelling te worden. Probleem op de eilanden is dat woningstichtingen nu vaak alleen leningen kunnen afsluiten met een hoge rente en eigen inbreng. Daardoor is het lastig om middelen te genereren om bij te dragen aan de sociale woningbouwopgave. Als toegelaten instelling kunnen woningstichtingen deelnemen aan het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW). Dat fonds staat garant. Voor banken betekent dit dat ze minder risico lopen. Daarom kan een lening worden geven met een lagere rente en betere voorwaarden.	Het advies van de Raad van State is op 20 april 2026 vastgesteld. Momenteel wordt gewerkt aan het Nader rapport.	BZK/VRO Directie Wonen
3.	**BES-Bouwbesluit**	In samenspraak met de openbare lichamen zal worden gestart met de volgende wijzigingen: • Functionele eis opnemen voor energiezuinigheid en milieu. Hiervoor geeft de Wet VROM BES al de grondslag, maar is in 2017 niet opgenomen, omdat eilanden hieraan toen geen behoefte hadden. Op basis van de nieuwe functionele eis kunnen de eilanden straks specifieke duurzaamheidseisen op nemen in hun bouwverordening. • Aanpassen eisen melding/vergunning brandveilig gebruik overeenkomstig huidige Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl). Dit betekent schrappen vergunning (alleen meldingen) en beperken meldingsplicht qua aantal personen. • Juridisch mogelijk maken dat eilanden in hun bouwverordening onderscheid kunnen maken tussen	Bovenstaande wijzigingen zijn gevraagd voor Bonaire en liggen nu ambtelijk voor bij Sint Eustatius en Saba.	BZK/VRO Directie Bouwen en Energie

		vergunningsvrij ruimtelijk en vergunningsvrij bouwtechnisch vergelijkbaar met Nederland ("de knip"). Dit behoeft aannemelijk ook een wijziging van de Wet VROM BES.		
4.	**Verschillende wijzigingen in Wet VROM BES m.b.t. BES-Bouwbesluit**	• Wijziging artikel 2.4 (hoofdstuk Bouwen). Dit wordt aangepast zodanig dat in de bouwverordening de beleidsregels kunnen worden opgenomen die het eiland heeft opgesteld ter invulling van de functionele eisen van het BES-Bouwbesluit. Hiermee worden deze beleidsregels algemeen verbindend. In BES-Bouwbesluit (2017) zijn alleen functionele eisen opgenomen en daarbij is beoogd dat ieder eiland dit zelf middels beleidsregels nader zou invullen met prestatie-eisen. Hiervoor was gekozen uit oogpunt van legislatieve terughoudendheid. Hiermee kan bovendien recht worden gedaan aan de verschillende bouwomstandigheden tussen de eilanden. • Een wettelijke grondslag in de Wet VROMBES om het mogelijk te maken om uit 's Rijks kas middelen te kunnen verstrekken aan de openbare lichamen voor activiteiten die passen in het Rijksbeleid met betrekking tot het bouwen, het wonen en de woonomgeving • Wijziging artikel 5 Wet grondslagen ruimtelijke ontwikkelingsplanning BES. De verwijzing naar de Sociaal-Economische Raad van de voormalige Antillen wordt geschrapt, omdat dit orgaan niet meer bestaat. Daarnaast wordt geregeld dat het ontwikkelingsprogramma na vaststelling/wijziging niet meer in zijn geheel hoeft te worden gepubliceerd.	Op dit moment wordt de wijziging door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VRO) opgesteld.	BZK/VRO Directie Wonen
5.	**Verschillende wijzigingen Wet Maatregelen Huurwoningmarkt Caribisch Nederland (WMHCN)**	• Het opnemen van een aparte grondslag in de Wet Maatregelen Huurwoningmarkt Caribisch Nederland (WMHCN) om b.v. de verstrekking van de verhuurdersubsidie aan zowel openbare lichamen als aan woningstichtingen mogelijk te maken • Wijziging artikelen m.b.t. Huurcommissies Caribisch Nederland.	Op dit moment wordt de wijziging door het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VRO) opgesteld.	BZK/VRO Directie Wonen
Fysieke leefomgeving - Onderwijs				
6.	**Wetsvoorstel voor wijziging van de Wet educatie en**	Dit wetsvoorstel gaat over de modernisering van de regels voor beroepsonderwijs en volwassenenonderwijs en het voorkomen	Wetsvoorstel bevindt zich momenteel in de schriftelijke ronde	OCW Directie Middelbaar beroepsonderwijs

	beroepsonderwijs, de Wet voortgezet onderwijs 2020 en enkele andere wetten en de intrekking van de Wet educatie en beroepsonderwijs BES en de Wet sociale kanstrajecten jongeren BES.	en bestrijden van voortijdig schoolverlaten in Caribisch Nederland. Eén van de gevolgen van het wetsvoorstel is de overdracht (op termijn) van de verantwoordelijkheid voor onderwijshuisvesting voor de scholengemeenschap Bonaire, van het openbaar lichaam naar het bevoegd gezag (schoolbestuur).	voorafgaand aan aanbieding TK.	
7.	**Het vervallen van de tijdelijke bepalingen in de WPO BES, DE WVO 2020 en de WEB BES t.a.v. de onderwijshuisvestingstaak**	Op een nog nader te bepalen tijdstip zal de gezamenlijke verantwoordelijkheid van het ministerie van OCW en de openbare lichamen ten aanzien van onderwijshuisvesting, bij koninklijk besluit komen te vervallen. Vanaf dat moment zullen de openbare lichamen, net als Europees Nederlandse gemeenten, zelfstandig verantwoordelijk zijn voor de onderwijshuisvestingstaak.	Moment van verval is nog niet bepaald.	OCW Directie Internationaal beleid.
Fysieke leefomgeving – Luchtvaart				
8.	**Wijziging Luchtvaartwet BES** **Wijziging Besluit luchtverkeer BES**	De wijziging in de Luchtvaartwet BES geeft de basis voor moderne veiligheidscertificatieregelgeving (bij ministeriele regeling) voor luchtvaartnavigatiedienstverleners (waaronder de luchtverkeersleiding en meteorologische dienstverlening) die werken voor Bonaire, Saba en Sint Eustatius. De bestaande veiligheidsregelgeving was in 2010 overgenomen van de Antillen, toen al verouderd en voldeed niet meer aan de internationale veiligheidseisen van ICAO. Ook was de regelgeving niet handhaafbaar, hetgeen door het nieuwe certificatiestelsel inclusief bestuursrechtelijke handhavingsmiddelen wordt opgelost. Aangezien de luchtverkeersleiding van Curaçao (DC-ANSP) diensten verzorgt voor Caribisch Nederland, Aruba en Sint Maarten, voeren alle landen een gelijkaardig stelsel in. Dit geeft de mogelijkheid om elkaars certificaten te erkennen en nauw samen te werken op het gebied van toezicht. Aangezien alle luchtvaartautoriteiten een beperkte capaciteit hebben, is dit heel belangrijk. De wetswijziging biedt ook een basis voor moderne en 'ICAO proof' regelgeving voor het ontwikkelen van vliegroutes en -procedures naar en van Bonaire, Saba en Sint Eustatius. Ook op dit gebied is de bestaande regelgeving verouderd. De wijziging van het Besluit luchtverkeer BES betreft het schrappen van inhoudelijke verouderde eisen voor	Beide wijzigingen zijn onlangs getekend en gepubliceerd. De certificatieregeling zal binnenkort worden vastgesteld. De regeling voor het ontwikkelen van vliegroutes en -procedures is in ontwikkeling.	IenW-DGLM

		luchtvaartnavigatiedienstverleners, die nu in gemoderniseerde vorm verhuizen naar de certificatieregeling.		
9.	**Wijziging Besluit bewijzen van bevoegdheid voor de luchtvaart**	Aviation flight information service officers (AFISO's) geven vluchtinformatie aan luchtvarenden op luchthavens waar geen luchtverkeersleiding aanwezig is, maar waar informatievoorziening wel belangrijk is in het kader van de luchtvaartveiligheid. De Nederlandse regelgeving voor de bewijzen van bevoegdheid voor AFISO's is mede van toepassing voor AFISO's die werkzaam zijn op de luchthavens van Saba en Sint Eustatius. Echter, gebleken is dat deze regelgeving te zwaar is voor deze AFISO's (de specifieke situatie op Saba en Sint Eustatius is anders dan in Europees Nederland) en dat dit hun opleiding hindert. Ook is de regelgeving niet in lijn met die van Sint Maarten, waar de AFISO's worden opgeleid en waarvan wij de bewijzen van bevoegdheid erkennen. In dit kader wordt nu een wijziging van het Besluit bewijzen van bevoegdheid voor de luchtvaart voorbereid, die een basis zal bieden voor eenvoudigere eisen. Deze zullen worden uitgewerkt in een ministeriele regeling. Tegelijkertijd zal ook Sint Maarten het eisenpakket aanpassen, zodat uiteindelijk de beide eisenpakketten gelijk lopen. Dit is ook belangrijk voor het voldoen aan de ICAO eisen, dat stelt dat bij erkenning de eisenpakketten gelijkwaardig moeten zijn.	Wijziging Besluit bewijzen van bevoegdheid nog in ontwikkeling. Bijbehorende regeling ook nog in ontwikkeling.	IenW-DGLM
10.	**Wijziging Luchtvaartwet BES - wettelijke grondslag PSO**	De Luchtvaartwet BES wordt gewijzigd om een wettelijke grondslag voor de PSO te creëren. Een PSO (public service obligation of openbaredienstverplichting) stelt de overheid in staat om specifieke eisen te stellen aan een luchtroute. Het is daarbij mogelijk de markttoegang tot deze routes te limiteren en eventueel subsidies toe te kennen op deze routes. De wettelijke grondslag in de Luchtvaartwet BES is noodzakelijk om een eventuele PSO in te stellen.	De Eerste en Tweede Kamer hebben ingestemd met de wetswijziging. De wetswijziging gaat in per 1 januari 2027.	IenW-DGLM
Fysieke leefomgeving – Maritiem				
11.	**Wet Maritiem Beheer BES**	De Wet Maritiem Beheer BES regelt het beheer op de territoriale zee en de exclusieve economische zone rondom de drie eilanden. Deze wet omvat regels met betrekking tot veiligheid van de scheepvaart, de bescherming van het milieu en de natuur (inclusief planten, dieren en archeologisch erfgoed), en het voorkomen van vervuiling. De modernisering is nodig om meerdere redenen; wetgeving is verouderd, sluit niet meer aan bij de praktijk en de verantwoordelijkheid is onduidelijk belegd.	Deze in totaal 5 maritieme wetten (zie onderstaand) zullen als gezamenlijk pakket worden aangeboden zodra ze afgerond zijn. Naar verwachting is tekst definitief in Q1 2027.	IenW-DGLM

		Met als gevolg blinde vlekken en noodzakelijke activiteiten die niet of moeizaam tot stand komen.		
23.	**Havenbeveiligingswet BES**	In de Havenbeveiligingswet BES wordt uitvoering gegeven aan de ISPS-code welke internationaal bij de IMO is afgesproken. De huidige tekst in de wet sluit niet aan en deze wet moet op diverse punten verbeterd of verduidelijkt moet worden. Eén van de onderwerpen is het toezicht op de naleving van de wet. Verschillende partijen hebben hierin een rol, maar deze blijkt niet altijd uitvoerbaar of ingevuld te zijn.	Idem	IenW-DGLM
13.	**Loodsenwet BES**	De Loodsenwet BES beschrijft de criteria en verplichtingen omtrent loodsen en het gebruik daarvan in de wateren rond de BES om de scheepvaartveiligheid te waarborgen. De huidige wet bevat geen duidelijke opleidingseisen of coördinaten voor loodsplichtige wateren.	Idem	IenW-DGLM
14.	**Wet Ter Voorkoming Verontreinig door schepen BES**	De Wet voorkoming verontreiniging door schepen BES moet een juridisch kader gaan beiden om milieuverontreiniging door schepen te voorkomen, door lozingen te reguleren, afvalstoffenbeheer te verplichten en internationale verdragen te implementeren. Schepen zijn verplicht hun schadelijke stoffen af te geven aan erkende voorzieningen, en overtredingen kunnen leiden tot sancties. De wet vormt zo een belangrijke basis voor duurzaam en milieubewust scheepvaartbeheer rond de BES.	Idem	IenW-DGLM